



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

VII. Feneratitios contractus & cupiditatem vniuersam impugnat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

cie necessitatis Gasparem ad se audiendum obligarent.

CAPVT VII.

Feneratorios contractus, & cupiditatem vniuersam impugnat.

PLerumque facilius & felicius perficiuntur vicissim singula, quam per tumultum vniuersa: ideo expugnata libidinis arce, in alteram cupiditatis neque animo neque euentu dissimili facit impetum. Variæ in illa arce reperiebantur munitiones, & omne telorum genus: sed tamen tota vis in ea munitione esse videbatur, quam feneratores velut præfidiarij milites occupabant. Eam Gaspar aggreditur, facilè deinde, illa occupata, reliqua arce potiturus. Quantum porrò in ea ciuitate malum illud inualuisset, vix credi potest; ipse quoque Gaspar negat se posse satis explicare, Armuziamque omnis vsuræ fontem appellat. Et verè feneratores Armuziani tota iam India nobiles erant, veluti doctores, qui ex cathedra pestilen-

stilen-

136 VITAE GASP. BARZAEI
stilentiae non in iure, sed iniuria &
dolo malo praegerent. Et fortasse
non illepidè cōiectat Gaspar, à Do-
mino ex templo olim expulsos fla-
gris, huc confugisse, & ad posteros
longa serie pestem istam propagas-
se. Tot enim erant ac tanti tamque
intricati cambiorum & recambio-
rum dolosi contractus, vt magno
Gaspari constiterit eos discutiendi
labor; quo nihilominus nunquam
efficere tantum potuit, vt hanc sen-
tinam exhauriret. Ad extremum
Iudeos inter & Christianos, Sarace-
nos ac Gentiles vix alia erat viuen-
di ratio, quàm ea quam commemo-
rabo. Decem pardaos (Indici nu-
mismatis genus duorum ferè Flan-
dricæ monetæ florenorum) mutuos
dabat vnus aliquis; ex eo mutuo to-
ties tortus ac retortus per fas ac ne-
fas fructus ad possessorem redibat,
vt anno integro seipsum sustineret,
viva semper ac integra summa ca-
pitali decem suorum pardaorum.
vulgò enim ex hoc infelici semine
cetesimus exacto anno fructus col-
ligebatur. Vt:

Vt huic tanto tamque publico latrocinio Pater occurreret, ad ceteras conciones quas de hac re quoque instituebat, aliam, in more lectionis, cathedram cathedræ opponens, quoque Sabbatho de avaritiæ partibus ac peccatis adiecit, idque in Ecclesia maiori trimestri ferè spatio, quo toto tot sacrarum litterarum doctorumque grauissimis testimonijs, tot rationibus & exemplis, & quod in omnibus caput erat, & illi sollemne, tam assidua diuini fauoris imploratione hostem suum iugulauit, vt hæc vna res fuerit, in qua potissimum Armuzianorum fructus constiterit. Ad eum explicandum accingamur. Locus erat ciuitati iunctus; locus, in quo dolus malus, iniustitia, ceteræque Orci pestes videbantur sedem posuisse. locum illum Bazar vocant: quod nomen quidam putant ad lapillos illos Bazares, quibus aduersus venena vtimur, quod eorum in eo emporio frequens esset commercium, transisse; eosdem nihilominus alij nomen ab Hebræis du-

Gasp
lectione
de Iusti-
tie vir-
tute uti-
liter in-
stitu.

dua-

duabus voculis malunt deduxisse: Baal, quod est dominus, & Sar, venenum, quasi veneni dominus; quæ duæ voces in vnam cum aliqua immutatione, vt ferè affolet, coaluerint.

Eum igitur ad locum prima luce, æstus causa, negotiatiores omnes, quibus prima cogitatio erat de lucro & quæstu, consuebant; atque ibi gentiles omnes, Saraceni, Iudæi, & Christiani, quas tota nocte fraudes somniarant, artificiosè promiscuè contrahendo texebant. Sed postquam è Gasparis disciplina doctiores & exhortatione meliores euaserunt, prima euigilantium cura erat, Missæ sacrificio decenter interesse; tum demum his armis instructi in Basar concedebant, atque omnium erat cura in fraudibus & dolis iam non texendis, sed retexendis; frequens ibi concertatio, asserentibus alijs, alijs negantibus contractū esse nefarium, quibus sola Gasparis auctoritas erat pro oraculo. ad eum frequenter appellabāt, & quidquid
dam-

damnatum ab eo fuerat, id totū rescindebatur. Itaque Basar iam potius erat differentium scholasticorum schola, quàm contrahentiū negotiatorum locus, quos asserit Gaspar ea in materia tantum nosse, quantum ipsi debeant scire Sacerdotes. Nec philosophādi ratio in solo sermone constitit aut discursu; nam supra quam, quòd ea per scelus negotiandi ratio pænè sublata est, ingentes factæ sunt malè partorū restitutiones; quæ cum nonnunquam fierent ipsis Saracenis, Iudæis, aut Gentilibus, illi non satis poterant admirari, cum cernerent ea sibi tanta fide ab ijs reddi, qui nuper in eadem tanta cupiditate inhiabant. Et sanè præter eam summam, quæ suis dominis reddebatur, quæ erat longè maxima, ea cuius possessor ignorabatur, simul cum ea quæ eleemosynæ nomine profundebatur, trium annorum decursu ad viginti pardarum millia excrevit, præter ea quorum ratio per occupationes aut incuriam inita non est. Ea summa

Gas-

*Merca-
torum in-
inquiren-
da insti-
tia sur-
dium.*

Gasparis arbitrato, virginibus in matrimonium collocandis; ædibus Sodalitij, cui à Misericordia nomen indiderunt, instaurandis vel augendis; valetudinarij suppellectili & alias in res pias expendebatur.

Hic erat vulgaris in omnibus fructus: sed nonnulli se supra ceteros extulerunt. Negotiator quidam erat copiosus: is iam doctus fortunas omnes animæ salutis postponere, cum in morbum incidisset, Gasparem accersuit, ac priusquam confiteretur, in hæc ferè verba, ut refert Gaspar, est præfatus: Ego, mi Pater, sum omnium mortalium nequissimus; nihilominus dum adhuc possum, cupio ex animo salutis meæ consulere. Haftenus nunquam ritè sum confessus; in parata pecunia tria millia pardaorum possideo, quæ ecce ad pedes tuos abijcio. insuper aliæ sunt opes meæ & magnæ; navis item. vitæ status est iste & iste. Hæc omnia mea, sed & corpus meum & vitam hanc in tuas manus trado, & in bilance constituo; animam porrò meam

*Egregia
mercato-
ris con-
uersio.*

meam ex altera lancis parte statuo:
 te itaque in nomine Domini rogo
 & obtestor, vt quidquid salutis meae
 iudicaueris cōuenire, id facias abs-
 que vllō doloris sensu, vel cuiusli-
 bet rei habita ratione. Quòd si quid
 ad salutem meam defuerit, ego ex
 tua parte deesse protestor: nihil e-
 nim, ad me quod attinet, est quod
 excludam. Ita ille; animi verè con-
 triti exemplar. Neque hunc solum
 eiusmodi fuisse putes; Gaspar ait
 multos eosque ditissimos extitisse,
 qui eadem propè verborum formu-
 la vterentur. Neque verbis erant li-
 beraliores quàm rebus; saepe vnus
 atque idem octingentos, alius sex-
 centos pardaos plus minusve vnica
 restitutione possessori refundebat.
 Plerumque antequam ad expianda
 crimina accederent, ad Gasparem
 cum ingentibus rationum suarum
 voluminibus veniebant, vt quid-
 quid incurrisset dubietatis enoda-
 ret. Alius fuit, cui nō sufficeret ma-
 le parta restituere, nisi etiam de ce-
 tero fortunas omnes suas & om-
 nem

nem

nem negotiationem è Gasparis arbitrato disponeret. Is ad eum accessit, ac interposita diuini nominis auctoritate obtestatus est, vti posthac familiae, coniugis, filiorum, fortunarum administrationem susciperet; cui cum suauiter arrisisset, Atqui, pergit ille, testor Deum, aeternam perniciem meam, Pater, si forte ita contigerit, tuam fore: atque ita necessario Gaspar expiatis sacra confessione omnibus, & auditis antepartorum rationibus, negotiandi posthac & viuendi rationem praescripsit. Et in his omnibus nihilominus Gaspar (quod est difficillimum) nominis sui integritatem ab omni etiam suspicione vindicauit. Quanta porro fuerit fidei eius & contemptus opum opinio, non aliam magis patuit, quam cum à primarijs rogatus est, vti aerarum regum clauem alteram cum praefecti clauem communem susciperet: quam rem ille sanè velut ab instituto alienam, & vt ipse dicebat, vilem nimis & abiectam constanter à se reiecit.

Sustu-

Sustulit quoque quam aperuit impiorum hominum fraudem. Ij nemali viderentur, ad Gasparem quoque ventitabant, contractuum suorum tabulas examinandas ostendebant; sed ne usura pateret, ita concinnabant, ut mutuum vnà cum lucro mutui coniungerent: efficiebant enim, ut qui mutuo indigebant, coram Notario publico tantum se debere testarentur, quantum supra capitalem summam inter vtrumque conuenerat. sed ea res cum Gasparem diu latere non posset, pro concione in eam inuectus Notarios quoque ipsos ut participes iniusti lucri & fenoris accusauit: satis fuit ad emendationem fraudem aperuisse; iam enim Gaspar à sua concione omnia impetrabat. Verùm antequam ex hac materia discedamus, supererat contractus vnus nefarius, & sæpè sacris legib⁹ etiam interposito anathemate interdictus. Is erat sulphuris, armorum, & id genus rerum cum Turcis & alijs fidei hostibus commercium, vulgò

vulgò id ne in crimine quidem habebatur, Bullæ coenæ Domini vel ignoratione vel contemptu. Itaque in ea quam de avaritiæ partibus habebat sacra lectione, & passim in concionibus acerrimè in illud nefarium commercium verba facere cepit. fructus fuit, qui solebat: multi poenitiæ Sacramento ipsi Deo, restitutione proximo satisfecerunt. At verò quoniam eiusmodi sceleris reos vel in corpore vel in ære luere sacra leges iubent, & res difficultatem haberet maiorem, quàm plerique ignari Sacerdotes à quouis crimine absolventes existimarent: Episcopum Goanum super hac re cōsuluit, qui potestatem suam omnem cum eo iterum communicādo, amplum & virtuti & prudentiæ perhibuit testimonium, id se ratum habiturum professus, quod ad animarū salutem, & Canonum obseruantiam Gaspari accommodum videretur.